

2014

EVROPSKÉ DNY HANDICAPU

> Obsah

> ÚVOD	2
> PROGRAM	3
> KONFERENCE	4
> WORKSHOPY	7
> KULATÝ STŮL	10
> SLAVNOSTNÍ VEČER	11
> FOTBALOVÝ TURNAJ	14
> KREATIVNÍ DÍLNA	15
> VĚDOMOSTNÍ SOUTĚŽ	16
> VÝSTAVA	17
> PARTNERSTVÍ	18

> Úvod

LIDÍ S DUŠEVNÍM ONEMOCNĚNÍM PŘIBÝVÁ. NEJSME NA TO PŘIPRAVENI

Když půjdete do centra Ostravy, na Masarykově náměstí zahnete ke kostelu sv. Václava, narazíte na Mléčný bar Naproti, kde vás obslouží mladí a příjemní lidé. Málokdo by si všiml, že většina z nich má zdravotní handicap, převážně se potýká s duševním onemocněním. Toto navštěvované a oblíbené místo dokázala vytvořit a doslova vykutat ze země ředitelka Asociace TRIGON a zároveň šéfka Evropských dnů handicapu Olga Rosenbergerová. Čekáte ženu s hlavou v oblacích a ostrými lokty. Najdete někoho, kdo stojí nohama pevně na zemi a neustále hledá.

Psychiatrická péče se stala ústředním tématem odborné části letošních Evropských dnů handicapu. Co vás přimělo věnovat se právě těmto otázkám a problémům?

Několikaletá zkušenost s klienty s duševním onemocněním, kterým poskytujeme sociální služby, pracovní rehabilitace nebo je zaměstnáváme na chráněných pracovních místech. Jak řekl pan Novák na konferenci - systémy zdravotní a sociální jsou v České republice od sebe velmi vzdálené. Mnohokrát jsme se pokoušeli navázat spolupráci s psychiatry našich klientů a zaměstnanců, abychom jim mohli poskytovat komplexní péči. Ale podařilo se nám to pouze ve výjimečných případech. Přitom právě lidé s duševním onemocněním potřebují multidisciplinární přístup při řešení své životní situace. Například ve Francii se jim po propuštění z nemocnice věnuje tým zdravotníků, sociálních pracovníků a dalších odborníků, kteří jim nabídnou možnost práce, vzdělání, bydlení i další služby. Také v zaměstnání je doprovázejí tak dlouho, jak to potřebují. Podoba takovéto péče ve Francii byla možná až po zavedení reformy - změnily se zákony, zajistily finanční prostředky atd.

Nejednou během celého týdne zaznělo, že psychicky nemocní lidé jsou handicapovaní mezi handicapovanými.

> Program

Znamená to, že život duševně nemocných má skutečně stigma minimálně dvojnásobného znevýhodnění?

Ano, toto vyjádření je velmi výstižné. Psychické onemocnění není vidět. Vzpomínám si, jak při otevření mléčného baru se jeden člověk ptal, kde máme ty handicapované? Vidíte, a každý z nás může potkat duševně nemocného kdekoli a kdykoli. Lidí s duševním onemocněním přibývá a nejsme na to připraveni. Potřebujeme například odborníky pro práci v terénu, multidisciplinární týmy s nově definovanými rolami, důležité je připravit a vytvořit nový systém péče.

Experti volají po reformě? Ale ta není samospasitelná!

Nějak se začít musí, po letošních EDH jsem získala důvěru k lidem, kteří reformu připravují. Jsou to odborníci z praxe. Za problém považují peníze, které budou pro její realizaci zapotřebí.

Na Evropských dnech handicapu jsme měli možnost srovnání. V čem je péče v jiných zemích jiná?

Podívejme se třeba na sousední Polsko. Zaujal mě projekt prádelny, která zaměstnává 30 lidí s duševním onemocněním. Prádelnu vybavilo město, podnik neplatí nájem ani další provozní náklady a má i další úlevy. Například neplatí odvody za zaměstnance. Zakázky získali také díky podpoře ze strany města. A obdobných podniků je v okolí Vladislavi na jihu země asi deset. A to mluvím jen o vytváření pracovních příležitostí.

Co bychom tedy neměli opomenout, nač bychom se měli zaměřit zejména a co bychom měli udělat nejdříve?

Reformu jsme částečně už začali, jednotlivé kroky jsou dobře definované ve strategiích, ale důležité je nečekat a co nejlépe a dostatečně rychle uvést vše do praxe. Zároveň je také zapotřebí změnit náhled na lidi s duševním onemocněním.

29. září

KONFERENCE

Zlepšování podmínek pro osoby s psychiatrickou diagnózou v kontextu EU

30. září

WORKSHOPY

Bydlení - Zlepšování podmínek pro osoby s psychiatrickou diagnózou v kontextu EU

Vzdělávání a zaměstnanost - Zlepšování podmínek pro osoby s psychiatrickou diagnózou v kontextu EU

1. října

KULATÝ STŮL

Systém vzdělávání a pedagogických terapií ve speciálním školství

SLAVNOSTNÍ VEČER

Křišťálový kamínek 2014

2. října

MEZINÁRODNÍ FOTBALOVÝ TURNAJ

Fotbal nás baví

SOUTĚŽ

Co víš o EU

KREATIVNÍ DÍLNA

Příklady dobré praxe terapií ve speciálním školství

29. září – 30. října

VÝSTAVA

Svět není černobílý

> Konference

DUŠEVNĚ NEMOCNÍ JSOU HANDICAPOVANÍ MEZI HANDICAPOVANÝMI

Dvaadvacátý ročník týdenních aktivit pro odborníky na problematiku osob se znevýhodněním i samotné handicapované uvedla silně obsazená konference s názvem Zlepšování podmínek pro osoby s psychiatrickou diagnózou v kontextu EU. V Hotelu Imperial Ostrava se 29. září hovořilo především o potřebě reformy péče o duševně nemocné v České republice.

Stovka účastníků, mezi nimiž nechyběli specialisté z Itálie, Francie, Belgie a Rumunska, po každém příspěvku velmi živě diskutovala. Otázek, na které nejen v České republice stále hledáme odpovědi, je pořád dost. Problémem je komplexní péče o duševně nemocné, a to i s cílem nabídnout jim adekvátní zaměstnání. „V současné době evidujeme v Moravskoslezském kraji přes 8 600 nezaměstnaných osob se zdravotním postižením, což je asi 10 procent z celkového objemu lidí bez práce. Je potřeba vyvinout maximální úsilí, abychom vytvářeli místa na poli pracovních rehabilitací a podporovali aktivní politiku zaměstnanosti. Zkušenosti můžeme čerpat od zahraničních kolegů,“ řekla Yvona Jungová, ředitelka Úřadu práce v ČR – krajská pobočka Ostrava.

Počet psychicky nemocných roste

Ředitel Psychiatrické nemocnice Bohnice Martin Hollý přiblížil vnímání psychiatricky nemocných lidí a psychiatrů v české společnosti. Zároveň ukázal možnosti i rizika reformy péče o duševně nemocné. „Psychiatrie to nemá lehké ani na jedné straně svého kontinua. Na lékaře ostatní hledí skrz prsty a nemocní jsou zvláštní skupinou handicapovaných mezi handicapovanými. Jejich postižení není vidět, má kolísající průběh, často vyvolává dojem simulování a pouhé neochoty přizpůsobit se okolnímu světu,“ konstatoval M. Hollý.

Počet osob, které vyhledají pomoc psychiatra, vzrostl v ČR v letech 2000–2012 o 60 procent. Síť ambulancí se ale zvětšila jen o 50 procent a vyšetření přibylo pouhých 40 procent. Vytíženost psychiatrických ambulancí je asi 160procentní.

„Jen polovina osob s psychiatrickou diagnózou bývá hospitalizována na psychiatrických odděleních nemocnic. Systém jim není schopen poskytnout adekvátní léčbu

Peněz na péči o duševně nemocné je málo

„Optimismus, že jsme na tom v psychiatrické péči dobře, není na místě. Od 90. let říkáme, že reforma není třeba, vše prý vcelku funguje. V praxi ale vidíme, že opak je pravdou. V objemu financí na péči o osoby s duševními nemocemi jsme v Evropě na chvostu. Máme k dispozici jen velké nemocnice a léčebny, malou možnost tyto lidi zaměstnávat, chybí bydlení. Riziko rehospitalizace je vysoké. Zásadní je mezirezortní spolupráce. Hovoříme proto raději než o psychiatrii o péči o duševní zdraví,“ apeloval Pavel Novák, ředitel nevládní organizace FOKUS Praha.

Petr Popov, primář Kliniky adiktologie 1. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a VNF popsal současný systém a bariéry v komunitní péči o závislé: „Jde především o společenský problém. Lidé drogově závislí jsou nejméně akceptovatelnými sousedy. Z průzkumů

a pomoc. Je potřeba sledovat priority uživatelů psychiatrické péče, směřovat ji do blízkosti možných klientů, zaměřit se nejen na nemoc, ale také léčbu a rehabilitaci. Ke zvýšení kvality života postižených osob je nutná ambulantní péče, psychiatrická oddělení nemocnic, psychiatrické léčebny a centra duševního zdraví. Měla by zajišťovat například mobilní služby krizové intervence, dlouhodobou rehabilitační péči, denní služby stacionáře, nízkoprahové krizové služby a podobně,“ řekl M. Hollý.

Ivan Duškov z Ministerstva zdravotnictví ČR ke strategii reformy psychiatrické péče, na níž od září 2012 participuje 40 odborníků, řekl: „Globálním cílem našeho snažení je zvýšení kvality života psychiatricky nemocných osob v oblastech zdravotní péče, zaměstnávání, vzdělávání, života v komunitě, bydlení a mnoha dalších.“

> Konference

plyne, že nemáme problém bydlet vedle tělesně handicapovaných nebo duševně nemocných osob, ale uživatelé drog jsou pro nás nepřijatelní. Odborníci navíc nepočítají s tím, že závislosti patří do oboru psychiatrie. A nejproblémovější je komunitní péče. Přístup ke službám je v České republice pro psychicky nemocné drogově závislé osoby nedostatečný.”

Je třeba překonávat frustraci i vztek

Vyšší formu chráněné dílny představila Valérie Souchard z Francie. Vedoucí zařízení Guipavas vyzdvihla potřebu najít psychiatricky nemocným lidem pracovní uplatnění. „Od května 2011 provozujeme v Bretani průmyslovou prádelnu, multiservisní dílnu a audiovizuální dílnu. Naši klienti udržují zeleň a provádějí administrativní činnosti. Upravili jsme jim pracovní dobu podle individuálních potřeb. Pro mnohé z nich je zaměstnání u nás odrazovým můstkem pro návrat do běžného pracovního prostředí,“ řekla V. Souchard. Projekt Asociace Les Genêts d'Or stojí na velmi úzké spolupráci s místními podniky a firmami, které nabízejí duševně nemocným lidem pracovní místa. „Vysvětlujeme jim, jaké psychiatrické onemocnění klienti mají, lámeme předsudky a snažíme se zaměstnavatele ujistit, že i nemocný člověk může zastat kvalifikovanou práci,“ shrnula V. Souchard.

Pohled na život psychiatricky nemocného člověka optikou rodiny a společnosti nabídla italská psycholožka Adelia Brioschi. Konstatovala, že o postižené osoby nelze pečovat bez opory ve velkých institucích, ale ani bez podpory rodin: „Nemocí svého člena je totiž postižena celá rodina. Často se stydí, tvoří si vlastní svět, izoluje se a je paralyzována. Je velmi zásadní nabídnout jí podporu, ukázat možnosti a pomoci jí překonat chaos, frustraci a často i vztek.“

> Workshopy

ZLEPŠIT PODMÍNKY PRO PSYCHICKY NEMOCNÉ JE TĚŽKÝ, ALE ŘEŠITELNÝ ÚKOL

Vzdělávání, zaměstnanost a bydlení - to jsou pilíře, na nichž podle odborníků musí stát reforma psychiatrické péče v České republice. O možnostech, jak nabídnout duševně nemocným pomoc a podpořit je v aktivním a plnohodnotném životě se diskutovalo 30. září. Druhý den Evropských dnů handicapu přinesl zkušenosti z fungování sociálního bydlení, pracovní integrace i výuky psychiatricky nemocných dětí a mládeže.

Povinný ročník v mateřských školách

„Problematika lidí s psychiatrickou diagnózou je věčným tématem nás i ministerstva zdravotnictví. Jsem optimistka a věřím, že teď už se nám povede zásadní otázky prodiskutovat a projekty ve prospěch lidí s psychiatrickým onemocněním úspěšně realizovat. Vzdělávání a zařazování těchto lidí do pracovního procesu je velmi důležité. Cesta reformy a nastavení základních podmínek odpovídajících standardům Evropské unie bude ještě dlouhá, ale přeji si, aby nový systém nebyl kontroverzní,“ řekla ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová-Tominová.

Vzdělávání osob se specifickými potřebami a handicapem čeká zásadní období legislativních změn. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) akcentuje zásadu, která se týká předškolního vzdělávání. Ve strategii pro rok 2020 se počítá se zavedením povinného ročníku mateřské školy a už roku 2015 by měly být přípravné třídy otevřeny všem dětem, tedy nejen předškolákům se sociálním znevýhodněním.

„Právě předkládaná novela školského zákona, která se týká vzdělávání dětí a žáků se speciálními potřebami, hovoří o naprosto odlišném způsobu zajišťování podpůrných opatření. Současné dělení na žáky s tělesným postižením, zdravotním, sociálním znevýhodněním bude zrušeno. Tento stigmatizující postup se ukázal jako nefunkční,“ uvedla Martina Budinská, vedoucí oddělení prevence a speciálního vzdělávání MŠMT.

„Léčba by měla být kontinuální. Spolupráce pedagogů a zdravotníků v péči o děti s psychiatrickou problematikou je nezbytně nutná. Musíme si uvědomit, že asi 14 procent

dětské populace trpí duševními poruchami, léčeno je jen osm procent,” řekla Karla Vítková, ředitelka MŠ a ZŠ při zdravotnickém zařízení Opava.

Pavel Novák, ředitel FOKUS Praha zdůraznil, že je potřeba najít způsoby, jakými využívat vzdělávání v souvislosti se změnou psychiatrické péče v rámci připravované reformy. Podotkl, že v centrech duševního zdraví musí být kladen důraz zejména na terénní práci. Minimálně 60 procent z celkového objemu činnosti by mělo být poskytováno v prostředí nemocných lidí.

Pracovní rehabilitace

Zaměstnávání osob se zdravotním postižením a psychickými onemocněními zaměstnavatelé zrovna nevyhledávají. Provází ho nejen řada obtíží při vytváření a udržení pracovních míst. V poslední době jsou často diskutovány možnosti pracovních rehabilitací.

„Mohou o ně požádat všechny osoby se zdravotním postižením, ale také osoby, které jsou dočasně práce neschopny a jejichž lékař jim doporučí podat žádost. Je to činnost zaměřená na získání a udržení vhodného zaměstnání. Úřad práce hradí náklady a zajišťuje poradenství, přípravu na budoucí povolání a k práci, pořádá pro žadatele také specializované rekvalifikační kurzy,” vysvětlila Jarmila Hladilová, vedoucí referátu zprostředkování osob zdravotně postižených Úřadu práce Ostrava.

Ředitel polského Ústavu profesní aktivity Dezideriusz Szwagrzak řekl: „Chtěli jsme dát lidem šanci. V naší prádelně jsme zaměstnali nejdříve dvacet osob, dnes u nás pracuje 35 mužů a žen. Naším cílem není honba za ziskem, ale především pracovní rehabilitace a osobnostní růst zaměstnanců. Poskytujeme služby v nemocnicích, ale také v hotelovém zařízení. Samozřejmě, práce s handicapovanými je náročná, vyžaduje rovněž vyšší finanční prostředky na zajištění chodu zařízení, ale silná dotační politika a hlavně kvalita naší práce nám určitě na trhu práce místo zaručí. To je naše velké přání.“

Bydlet potřebuje každý

„Bez ohledu na zdravotní, sociální nebo mentální handicap, bydlet potřebuje každý,“ uvedl ředitel Charity Ostrava Martin Pražák. O konceptu přechodového bydlení a práci s bezdomovci hovořili Roman Hloušek (Podané ruce) a Eliška Lindovská (Ostravská univerzita). Popsali dva směry - Housing Ready a Housing First. „Koncept Housing Ready, tedy bydlení až po přípravě, je uplatňován v současné době v České republice. Lidé ohrožení bezdomovectvím, užívající návykové látky a většinou trpící duševními poruchami procházejí noclehárnami, azylovými domy, tréninkovými domy a postupně mohou dospět k vlastnímu bydlení. Studie ale ukazují, že mnozí z nich nejsou schopni vymanit se ze systému, který jim poskytuje bezpečí. Zůstávají uživateli služeb a točí se v kruhu,“ popsal M. Hloušek českou realitu. Naproti tomu například v Anglii jsou nabízeny vlastní byty, teprve pak se s klienty pracuje. „Housing First vychází z myšlenky přirozeného zotavení se. Je to lepší způsob ukončení užívání drog než léčba na specializovaném pracovišti,“ řekla E. Lindovská.

Na konkrétním příběhu paní Petry s psychiatrickou diagnózou demonstrovala Alice Posoldová z Charitního domu Salvator Krnov podporu a provázení klienta na jeho cestě k osamostatnění se.

Uvedla, že Charitní dům připravuje na každý den bohatý program, ale klientům nic nenutí. „Záleží jen na nich, kterou aktivitu si zvolí. Postupně je začleňujeme do kolektivu, vytváříme s nimi individuální plány a stanovujeme jejich životní cíle. Dbáme na osvojení pracovních návyků a pomáháme jim uspět na trhu práce a konečně i získat vlastní bydlení,“ řekla vedoucí střediska A. Posoldová.

„Vytvoření samostatného chráněného bydlení je dost problematické, ale ne nemožné,“ sdělil svou zkušenost viceprezident FUTURA Cooperativa Sociale Socio-Sanitaria Onlus. Hlavním cílem této italské organizace je zajistit rodinné prostředí pro mladé lidi bez domova i seniory. Massimiliano Bossi popsal legislativní ukotvení i vzdělávání pečovatelských pracovníků o postižené. „Uživatel je vždy středem našeho zájmu. Proto jsme vybudovali rezidenční bydlení a v době, kdy se i v Itálii škrtají výdaje na sociální oblast, stále hledáme další zdroje financování,“ řekl M. Bossi.

> Kulatý stůl

JAK VZDĚLÁVAJÍ A CO NABÍZEJÍ SPECIÁLNÍ ŠKOLY HANDICAPOVANÝM ŽÁKŮM?

Setkání u kulatého stolu na Střední škole prof. Zdeňka Matějčka se uskutečnilo 1. října. Šedesát účastníků diskutovalo o systému vzdělávání a pedagogických terapiích ve speciálním školství. Pozvání do Ostravy přijali hosté z Rumunska, Francie, Itálie a Belgie.

„V Moravskoslezském kraji funguje 14 speciálních mateřských škol, které navštěvuje více než 450 dětí. Máme 43 základních škol určených pro děti se zdravotním postižením s kapacitou přibližně 3 tisíce žáků. V posledních letech pozorujeme pokles zájmu o takové vzdělávání a nárůst počtu dětí individuálně integrovaných do běžných základních škol. To je velmi potěšitelný trend,“ řekla na úvod náměstkyně hejtmana Moravskoslezského kraje Věra Palková.

„Legislativní rámec v Rumunsku stanoví, že vzdělávání je národní prioritou. Pro děti se speciálními potřebami jsou k dispozici krajská informační a pomocná vzdělávací centra, mimoškolní kabinety, školní centra inkluzivního vzdělávání a speciální školy. Nabízíme podporu každému dítěti,“

vedla Marilena Ion, inspektorka pro speciální vzdělávání v rumunské Alexandrii.

„Práce s handicapovanými dětmi je stejná jako se zdravými. Naše poradenské pracoviště nabízí krizová řešení šikany, záškoláctví, drog, pomoc při volbě vhodného oboru vzdělávání, adaptační programy, diagnostiku sociálního klimatu i různá dlouhodobá podpůrná opatření,“ uvedla Jana Matochová, psychologka SŠ prof. Z. Matějčka v Ostravě-Porubě. Součástí kulatého stolu byla rovněž prezentace interaktivní podlahy vyvinuté pro výuku a pohyb postižených dětí. „Náš program podporuje abstraktní myšlení, emoce, paměť, motoriku a orientaci v prostoru. Pomocí projektoru promítáme na podlahu nebo stěnu obrázky, které reagují na pohyb dětí. Skvělé uplatnění má interaktivní podlaha v kinezioterapii, rehabilitačních psychoterapiích, snižuje sociální izolaci, pomáhá porozumění řeči a rozvoji motoriky,“ řekl Martin Kožoušek, jednatel společnosti Interactstyle ČR. Produkt, který vzbudil velký ohlas, bude podle něj možno hradit z evropských dotací.

> Slavnostní večer

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA PATŘILO DRŽITELŮM KŘIŠŤÁLOVÝCH KAMÍNKŮ

„Křišťálový kamínek je nejprestižnější cenou v oblasti péče a pomoci handicapovaným v neziskovém sektoru. Pravidelně se uděluje v rámci Evropských dnů handicapu a pravidelně tuto slávu pořádá Asociace TRIGON v čele s její ředitelkou Olgou Rosenbergerovou.

„Letos jsme vybrali čtyři držitele ocenění, jehož renomé v rámci celé Evropy rok od roku roste. Životní příběhy těchto

osobností jsou velmi silné a musím přiznat, že odborná komise to neměla opět vůbec jednoduché. Bylo nám velmi líto, že nemohl přijet Roman Pišný z Jindřichova Hradce. Trpí Beckerovou svalovou dystrofií, a protože může cestovat pouze vleže, nenašel vhodný dopravní prostředek, aby do Ostravy mohl vůbec přijet. Je smutné, že i v dnešní době vyspělých technologií a moderního světa stále existují pro některé z nás nepřekonatelné bariéry,“ řekla O. Rosenbergerová.

> Slavnostní večer

Křišťálové kamínky 2014 si večer 1. října z Ostravy odvezli Jarmila Smolková (za celoživotní a úspěšnou pedagogickou činnost ve prospěch dětí s psychiatrickými problémy), Marie Helebrandová (za vynikající výsledky v oblasti speciální pedagogiky s uplatňováním uměleckých a kreativních postupů ve výuce mentálně postižených dětí a mládeže) a Milan Linhart (za aktivní a nezištnou práci pro nevidomé a slabozraké osoby, rozsáhlou publikační činnost a za mimořádně úspěšnou reprezentaci České republiky na světových soutěžích Abilympiády). Romanovi Pišnému (za neúnavnou a profesionální organizaci sportovních akcí,

aktivní pomoc osobám se znevýhodněním a za novinářskou činnost v oblasti sportovní žurnalistiky) předali osobně Křišťálový kamínek a další ceny zástupci Asociace TRIGON přímo v Jindřichově Hradci.

Součástí Křišťálového kamínku 2014 bylo také předání cen třiceti dvěma nejúspěšnějším autorům výtvarné soutěže Svět není černobílý. Na pódiu ostravského divadla sklidili zasloužený potlesk mladí malíři ve věku od 4 do 26 let z Třince, Ústí nad Labem, Bruntálu, Vítkova, Janských Lázní, Frýdku-Místku, Nového Jičína, Opavy i Ostravy.

MILAN LINHART

JARMILA SMOLKOVÁ

MARIE HELEBRANDOVÁ

Všem oceněným, účastníkům EDH a hostům v Divadle A. Dvořáka zahráli a zazpívali muzikanti z Trigon Bandu a také studenti a pedagogové Lidové konzervatoře a Múzické školy v Ostravě za doprovodu kapely Teamate a členů Janáčkovy filharmonie Ostrava.

> Fotbalový turnaj

SLOVENŠTÍ FOTBALISTÉ SI ODVÁŽEJÍ Z OSTRAVY PRVENSTVÍ

Šest mužstev z Itálie, Polska, Maďarska, Slovenska a České republiky se zúčastnilo 5. ročníku mezinárodního turnaje ve sjednocené kopané, který se konal 2. října ve Sportovním areálu Varenská v Ostravě. Tato část doprovodného programu Evropských dnů handicapu patří bezesporu k nejzajímavějším akcím. Kdo by totiž neměl rád fotbal! Zvláště, když fotbalisté se znevýhodněním spolu se svými zdravými spoluhráči nechávají na hřišti svá srdce.

„Vůbec jsem si nedokázal představit, jak takový turnaj vypadá. A byl jsem opravdu mile překvapen, když jsem kluky viděl. Mají velmi dobrou techniku a během celého turnaje podávali výkony, za které by se nemusel stydět ani profesionální fotbalista. Tleskám všem, dnes by si vítězné poháry zasloužil každý tým,“ řekl Michal Frydrych, obránce FC Baník Ostrava.

Z Ostravy si zcela zaslouženě odvázejí vítězný pohár mladí fotbalisté z Trenčína, na druhém místě skončili hráči z Polského Těšina a pomyslný bronz patří maďarskému týmu z Fés Győr. Na domácí mužstvo SK Medvědi zůstala „bramborová“ medaile, ale to nic nezměnilo na jejich obrovské radosti ze hry. Také letos byl vyhlášen nejlepší brankář turnaje - stal se jím Ondřej Šuráb z Ostravy. Nejlepším střelcem byl Mateusz Sojka z Polska a největší sympatie diváků, hráčů i organizátorů měl Ital Mirko Benini.

Ředitelka Evropských dnů handicapu Olga Rosenbergerová bezprostředně po slavnostním vyhlášení výsledků řekla: „Mohli jsme sledovat, že sport skutečně spojuje. Fair play a přátelská atmosféra během celého dne byla opravdu nakažlivá. Gratuluji všem, nejen vítězům. Některé zápasy byly hodně těžké a finálové penalty dramaticky napínavé. Na tom se shodli všichni, kteří letos přišli fandit a povzbuzovat.“

> Kreativní dílna

RUMUNY NADCHLA PRÁCE S KERAMICKOU HLÍNOU JAKO PROSTŘEDKEM ARTETERAPIE

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola Frýdek-Místek hostila 2. října vzácnou návštěvu. V rámci Evropských dnů handicapu si přijelo prohlédnout její dílny a učebny 6 speciálních pedagogů z Rumunska, zástupci Moravskoslezského kraje i učitelé rýmařovské umělecké školy. Kreativní dílna, na které se seznámili s příklady dobré praxe terapií ve speciálním školství a vyzkoušeli si jeden druh arteterapie, byla přijata s nadšením.

„S rumunskými kolegy spolupracujeme už delší dobu. Byli jsme se za nimi podívat a navázali velmi dobré vztahy. Protože je zaujaly terapeutické aktivity školy – muzikoterapie, canisterapie, arteterapie a další, připravili jsme pro ně ukázkou práce s keramickou hlínou. Všichni dostali zástěry, hlínu, desky, vodu, návod na výrobu jednoduchého anděla a vrhli se do práce,“ popsala čtvrtiční dopoledne ředitelka školy Ilja Maloušková. Jak se smíchem dodala, vzniklá dílka byla skutečně originální.

A protože převoz keramických andělů do Rumunska by byl komplikovaný, darovali je autoři škole. Na oplátku si každý vybral andílka vytvořeného jejími žáky. Do rumunské Alexandrie tak putovaly sošky ze Střední školy, Základní školy a Mateřské školy Frýdek-Místek. Evropské dny handicapu zakončila úspěšná kreativní dílna. Rumunským andělům patří ve frýdecko-místecké škole čestné místo.

> Vědomostní soutěž

NEJDE JEN O SOUTĚŽENÍ, DŮLEŽITĚJŠÍ JE KAMARÁDSTVÍ A ZÁBAVA

Každoroční součástí Evropských dnů handicapu je vědomostní soutěž Co víš o EU. Tentokrát se jí zúčastnilo deset družstev z České republiky, Polska a Slovenska. V tělocvičně základní školy v Ostravě-Zábřehu plnilo 2. října čtyřicet žáků vědomostní a výtvarné úkoly.

„Děti obdržely k vyplnění testy tematicky zaměřené na evropská města, ve druhé části soutěže dostaly za úkol ztvárnit postavu v životní velikosti a s handicapem, který si vylosovaly. K dispozici měly barvy, látky, lepidla, štětce, provázky. Když byla díla hotova, seznámila čtyřčlenná družstva porotu s výtvarnou technikou, popsala druh postižení a navrhla, jak takové osobě pomáhat,“ uvedla Hana Václavíková, zástupkyně ředitele pořádající Základní školy Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a.

Sedmý ročník soutěže měl samozřejmě své vítěze, i když podle H. Václavíkové nikomu až tak o medaile nešlo. „Pro děti jsou víc podstatné společně strávené chvíle, celoroční těšení se na setkání s kamarády. Už teď se ptají, kdy zase do Ostravy pojedou,“ řekla H. Václavíková. Přesto je třeba uvést, že první místo v soutěži Co víš o EU vybojovali žáci Speciální školy Jana Pavla II. z Katovic, druhou příčku obsadila ostravská Základní škola U Haldy a třetí místo zůstává doma – v Základní škole Kpt. Vajdy.

Mezinárodní vědomostní soutěže se účastnily děti ve věku 10-15 let. Jejím cílem je stírat rozdíly mezi zdravými a handicapovanými, překonávat jazykové bariéry, učit spolupráci a pomoci navázat nová přátelství. To se podle H. Václavíkové daří účastníkům akce rok od roku lépe.

> Výstava

SVĚT NENÍ ČERNOBÍLÝ

Přes dvě stovky obrázků se sešlo organizátorům Evropských dnů handicapu, kteří uspořádali tradiční výtvarnou soutěž pro děti se zdravotními omezeními z celé České republiky. Letošní téma „Svět není černobílý“ oslovilo autory ve věkovém rozpětí od 4 do 26 let.

Malá umělecká díla hodnotila odborná komise a rozhodování nebylo vůbec jednoduché. Občas se neobešlo bez ohnivých debat. Jak důležitá je použitá výtvarná technika? Nakolik popustil autor uzdu fantazii? Ocenit raději výborný nápad, nebo pečlivé provedení? Nakonec se členové poroty shodli a vybrali k ocenění rovnou 30 prací. Po řádném uvážení udělili také jednu cenu pro skupinové dílo a jednu zvláštní cenu předsedy odborné komise - performerera a výtvarníka Jiřího Surůvky. „Obrázky handicapovaných dětí mají schopnost emocionálně

zapůsobit. Ve srovnání s vrstevníky na běžných základních školách vidím v jejich dílech více citu, originality i kreativity. Podle toho jsem také hodnotil, zajímaly mě emoce a intuitivní sladění barev,“ řekl J. Surůvka, který se funkce předsedy hodnoticí komise ujal už potřetí. Doplnil, že zájem o účast v soutěži roste, což je chvályhodné, a kvalita děl má vzrůstající tendenci. „Troufám si říct, že pokud bych některé obrázky podepsal, bez problémů je za slušnou cenu prodám,“ dodal s úsměvem.

Vítězové byli oceněni na slavnostním večeru EDH 2014 Křišťálový kamínek 1. října v Divadle Antonína Dvořáka. Jejich díla byla během celého října k vidění ve vstupní aule radnice v Novém Jičíně a v Mléčném baru NAPROTI v centru Ostravy.

> Partnerství

LIDÉ, KTEŘÍ POMÁHAJÍ HANDICAPOVANÝM, MAJÍ NÁŠ OBDIV A ÚCTU

Evropské dny handicapu mají na své partnery velké štěstí. Podporují je orgány samosprávy, firmy i soukromé osoby. Někdo může přispět finančně, jiný poskytne prostor nebo ceny do soutěží. Všem patří poděkování. I jejich zásluhou proběhl XXII. ročník Evropských dnů handicapu ve skvělé atmosféře.

1. Proč je podle Vás důležité podporovat handicapované a znevýhodněné osoby?
2. Koho, kdo je sám handicapovaný, nebo se o handicapované stará, byste rád pozval na kávu a proč?

Jaroslava Jermanová, 1. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

1. Vzhledem k tomu, že práce – jak nás upozorňují odborníci – zlepšuje nejen kognitivní procesy, sebevnímání a společenské uplatnění člověka, je třeba, abychom spoluobčanům s handicapem umožnili vstup na trh práce a tak jim přiblížili startovní čáru srovnatelnou s námi ostatními.
2. Pokud je pozváním na kávu myšlena míra, do jaké si těchto lidí vážím, pak by to byli všichni ti, kteří přes svůj handicap neztrácí optimismus a dovedou se se svým osudem poprat. Můj obdiv i úctu mají samozřejmě i všichni ti, kteří jim v tom nezištně, bez nároku na odměnu či vděk, pomáhají.

Anna Olszewska, Generální konzulát Polské republiky v Ostravě

1. V dnešní době na celém světě žije kolem 500 milionů handicapovaných lidí. Povinnost vůči nim se týká všech

národů. Díky iniciativám v rámci Evropských dnů handicapu se daří zlepšovat péči o znevýhodněné a zdravotně postižené osoby.

2. Ráda bych poukázala na činnost celého týmu Asociace TRIGON, avšak především na osobu paní ředitelky Olgy Rosenbergerové, které patří poděkování největší. Právě ona získala za svou činnost a odhodlanost titul „Žena regionu Moravskoslezského kraje 2013“, udělovaný v rámci pátého ročníku stejnojmenné soutěže. Tato cena je však pouze skromným poděkováním za angažovanost, výjimečné úsilí a kus vlastního života v náročné práci.

Hana Komárková, Eurocentrum Ostrava

1. Myslím si, že zdraví je dar, který je křehký a vzácný a kterého by si měl každý člověk vážit. Někteří lidé kolem nás bohužel takové štěstí neměli, ale to není důvodem odsouvat je na okraj společnosti. Je nesmírně důležité, aby v naší společnosti byli lidé s handicapem podporováni a zahrnováni do každodenního života. Pro nás, kteří si mnohdy stěžujeme na banality, můžou být novou inspirací a povzbuzením.
2. Pozvala bych svou maminku. Vždy najde novou sílu, porozumění a slova útěchy, přestože můj bráška, který má od narození zdravotní problémy, stojí častokrát právě na tom okraji společnosti.

Jana Jílková, Europe Direct Ostrava

1. Myslím si, že tito lidé mají stejné právo žít plnohodnotný a kvalitní život jako my ostatní. Věřím, že akce takového

charakteru, jako jsou Evropské dny handicapu, pomohou nejen upozornit na nedostatky a obtíže, které provází jejich životy, ale také najdou způsoby a cesty k jejich odstranění. Moje teta pracovala jako ošetřovatelka mentálně postižených dětí a dospělých. Díky tomu jsem měla možnost stát se alespoň na chvíli součástí života této skupinky a poznat tak, kolik nespoutané a upřímné radosti tito lidé umí dát.

2. Na kávu bych pozvala kohokoli, kdo v sobě dokáže najít sílu a odvahu pomáhat těmto lidem. Je totiž velmi náročné každodenně s nimi pracovat a pomáhat jim. Jejich osobnost, postižení, prostředí, v němž žili či stále ještě žijí, není jednoduché zvládnout a člověku tak brzy chybí energie a entusiasmus k pokračování v této pomoci. Na druhou stranu je pro ošetřovatele či pečující velmi těžké vyrovnat se s osudem těchto lidí a s tím, že mohou pomoci pouze s aktuální situací a nezmění nemoc, postižení či příčinu současného stavu.

Radka Bobková, Návštěvnické centrum Nový Jičín - město klobouků

1. Protože i tyto osoby mají právo na plnohodnotný život, v žádném případě by se neměly s jakýmkoliv handicapem sociálně ze společnosti vylučovat.

2. Například pana Linharta, který už v našem objektu Návštěvnického centra byl se skupinkou osob s handicapem a je obdivuhodné, že tito lidé dokáží vymyslet a zajistit výlet s programem i do vzdálenějších míst a překonat svůj handicap.

Tomáš Svrčina, Lázně Darkov, a.s.

1. I u banálních věcí, které „zdraví lidé“ pokládají za samozřejmost, může postižený člověk narazit

na nepřekonatelnou bariéru. Zkusme si na pár chvil svázat ruce a připravit snídani dětem, zakrýt oči a přejít silnici, sednout si na invalidní vozík a nakoupit. Aniž by byla tato zkouška nutností, uvědomujeme si, že to opravdu legrace nebude. Proto fandím všem, kteří jakoukoliv formou a dílem přispívají k pomoci handicapovaným.

2. Za svůj život jsem se setkal se spoustou lidí, kteří se handicapovaným osobám dlouhodobě věnují. Avšak jen jedna z nich, mi známá, jim zasvětila svůj život celý. Měl jsem to štěstí a kávu jsme spolu již vypili. Jsem rád, že jsem Olgu Rosenbergerovou poznal. Velmi si vážím její pomoci handicapovaným.

Petra Křivánková, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

1. Za posledních dvacet let jsme urazili značný krok vpřed, řada věcí se zlepšila, míra solidarity často přesáhne rámec lhostejnosti a lepší postavení konkrétních osob i celých skupin znevýhodněných. Rezervy a některé problémy přetrvávají. Jako hlavní vidím společenské a především pracovní uplatnění znevýhodněných osob, zajištění dostatečného příjmu osobám, které se často celý život a celodenně starají o ty, kteří měli mnohem méně štěstí než zdravější část populace.

2. Budme spravedliví. Kávu si zaslouží každý, kdo se musí vypořádat s nepřízní osudu a často to zvládá mnohem lépe než jeho šťastnější okolí. O osobách starajících se o handicapované osoby nemluvě. Ke kávě bych přidala i odpovídající finanční obnos, který by významně zvýšil sociální a společenské postavení osob, které často rezignují na svoje záliby a ambice a věnují svůj život starosti o znevýhodněné osoby.

OSTRAVA!!!

MISS COSMETIC®

KODECAR

CHARITA OSTRAVA

deník

Business & Conference
Hotel Imperial
Ostrava

ASOCIACE TRIGON

www.asociacetrigon.eu